

7e Predikatie over Hooglied 1:4, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 27 september 1953 te 's-Gravenhage*

Gezongen: Psalm 43.

Voorafpraak:

Hebt u nog met enige aandacht gezongen? Wanneer wij deze en dergelijke verzen met elkaar aanheffen, dan zouden we er acht op moeten geven in welke wereld mensen als de dichter geleefd hebben, en in wat voor een wereld wij leven. Ik bedoel niet de wereld om ons heen, maar *in* ons.

En eerst wanneer de wereld waarin de dichter van de 43e Psalm heeft geleefd, onze wereld is – dat is, de nieuwe wereld in dewelke gerechtigheid woont – dan verstaan we zo'n man, en we verstaan de Heilige Schrift voor wat de gronden betreft, we verstaan onszelf en we verstaan God. En is dit het geval, dan hebben we een rijke toekomst – al zouden we dan hier ook nog vele moeilijkheden hebben – een rijke toekomst. Want die de Heere verwachten – de Heere, geen hulp van mensen, geen genoegens in de wereld, in het zichtbare en tastbare, maar die de Heere verwachten, *verwachten* – die zullen de kracht vernieuwen en ze zullen opvaren. Opvaren waarheen? Ge hebt het gezongen:

Dan klimt mijn bange ziel gereder
Ten berge van Uw heiligheid,
Waar mij Uw gunst verbeidt.

Gelezen: De Wet des Heeren; Galaten 1.

Gebod:

Het is alles Goddelijk, wonderbaar, Heere. Het legt getuigenis af van Uw werk. Neen, waarlijk het is geen mensenwerk. Het houdt geen dwaling in, het is recht, volstrekt recht, zoals Gij recht zijt.

Maar hoe staan wij er nu tegenover? Verstaan we en begrijpen we dat het alles waarachtig is, en hoe en waarin en tot welk einde? Dit zijn de vragen die wij ons hebben te stellen. Laat ons het doen en niet rusten voor ze zijn beantwoord, zo dit nog niet is geschied. Het antwoord is er. Gij zijt het antwoord. "In Uw licht zien wij het licht".

Heere, we mogen nog weer hier zijn. Doe ons dit uurtje door Uw genade ons ten

* Voor de zesde predikatie over deze tekst, zie bundel 1951-'54, blz. 629 e.v.

nutte maken. Misschien komt er zulk een uur deze ganse week niet meer voor, misschien wel nimmermeer. Ach, we hebben nu allen zo'n goede kans, een kans om gelukkig te worden, zalig, bekeerd te worden. We zijn hier toch niet gekomen om een goede prediking te houden en daarnaar te luisteren? Neen, we zijn hier samen om de weg der Waarheid uit te leggen, en dit te doen met het oogmerk om U, Die zijt de God der Waarheid, te verheerlijken, en zo dit Uw wil mocht zijn, Uw welbehagen mocht uitmaken, mensen te brengen tot U, tot bekering tot U.

Ach, zend Uw licht en Uw Waarheid, dat die ons leiden. En treed niet in het gericht met ons. Dan zouden we geen ogenblik langer levend voor Uw aangezicht zijn, niet één mens. Want bij alle verschil dat er onder de mensen gevonden wordt, zijn zij het hierin eens, dat zij U niet wensen, om wat anders te kunnen najagen.

Wil Uw Kerk gedenken, uitbreiden, bevestigen en schragen. Zij weet het. Maar omdat ze het weet, bidt zij: "Zeg Gij tot mijn ziel: Ik ben uw heil".

Gedenk onze zieken en verpleegden; gedenk hen, Heere. Van één kwam een goed bericht. Wil hem verder helpen, en ook zijn vrouw en kinderen, zijn betrekkingen, helpen wat betreft de natuurlijke geest, maar ook wat betreft het hart en het hart van z'n betrekkingen.

Gedenk de geëmigreerden. Gedenk de thuiszittenden. Gedenk ons volk en de volkeren.

Amen.

Gezongen: Psalm 123.

Nog eens Hooglied 1, het 4e vers, het begin:

"Trek mij".

We hebben u gezegd dat er een band is tussen Christus en de gelovige, zoals er een band is tussen de bruid en de bruidegom. De Vader gaf de Zijnen aan Jezus Christus. Ja, Hij kon ons toch niet in onze hand laten? Want dan zou er niets van terecht zijn gekomen. Wij zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad (Heidelb.Cat. vr. 8).

De Zoon nam op Zich om het alles uit te voeren, de gehele zaligheid te bewerken, zodat we het in Hem moeten zien, zoeken en vinden, en als dat dan gebeurd is, tot roem van de genade Gods, en misschien wel tot heil van onze naaste, zeggen: "Ik heb niet voorgenomen iets te weten dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd" (1 Kor. 2:2).

De Heilige Geest heeft Zich verbonden om de mens te trekken uit de duisternis waarin hij zich van nature bevindt, en hem te brengen tot Gods wonderbaar licht, waarin de gehele zaligheid wordt gezien, bewonderd en genoten. En daarom is het nodig dat we bidden, de ganse dag bidden, bidden ook in de nacht:

Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest!

Mocht Die mij op mijn paân ten Leidsman strekken! (Ps. 119:3).

De gelovigen vinden in Christus al wat zij nodig hebben. En omdat ze dat verstaan, voor waarachtig houden, openen zij hun hart voor Hem, roepen Hem het welkom toe. En nu mogen ze wel van nog vele andere dingen ook genieten, maar alleen van zulke waarvan dit mogelijk is in Christus, en dan moeten ze al het andere losgelaten hebben en telkens weer loslaten. Eenmaal zal Christus met de gekochten en de verlostten voor Zijn Vader staan en zeggen: "Hier zijn ze". En dan zal God zijn "alles en in allen" (Kol. 3:11). Het loflied dat men hier enigermate geleerd heeft te zingen, zal dan aangeheven worden om nooit meer onderbroken te worden.

"Trek mij". De trekking dus. Vroeger, toen ik nog heel veel in aanraking kwam met allerlei mensen, met allerlei godsdienstige mensen, heb ik dikwijls horen spreken van de trekking. Daar werd dan gezegd: "Als een mens staande gehouden is, en bereid wordt, en hij met de wereld breekt, en naar de Heere vraagt, als hij bekent zijn ongerechtigheden, en vooral wanneer hij enig gezicht op Christus krijgt, dan wordt hij door dit alles getrokken". Ik weet niet wat u ervan zegt. Ik zeg er dit van: het is niet waar; *het is niet waar*, het is een misvatting.

We moeten over de trekking dan een enkel woord zeggen. Ze bestaat uit twee dingen: uit de verlichting van de zondaar, en uit zijn bekwaam- en gewilligmaking om naar God te gaan, in de weg waarin God gekomen is tot de mens. Dit is voor mij de trekking. Dit is naar de Schrift de trekking. En zo hebben alle dienstknechten van Jezus Christus – in of buiten de ingestelde kerk – erover gesproken, zonder enige uitzondering.

Verlichting. Er wordt gezegd, en u weet het wel, want we hebben wel honderden malen dit woord aangehaald: "Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenken heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus" (2 Kor. 4:6) – verlichting. Wanneer nu een begenadigde bidt: "Trek mij", dan vraagt hij om verlichting, die hij alreeds heeft leren kennen en waarvan hij de waardij weet. Zo bidt David: "Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw Wet" (Ps. 119:18). Dat is het ene deel van de trekking.

Nu kan ik wel tegen u zeggen: "Neem het goed in u op", maar dat doet u niet, want u kunt het niet doen. Maar als de Heere u geeft deze Waarheid in u op te nemen, dan verstaat gij haar. En nu moet u altijd maar bedenken dat men het onderscheid tussen Waarheid en leugen niet kan zien, niet ziet, voordat de Waarheid is geopenbaard in ons hart, de Waarheid gelijk zij in Jezus Christus is. Dus, wanneer iemand die niet verlicht is, zegt: "Dat is waarheid, dat is goed, dat is schoon", dan moet u erop rekenen dat hij morgen misschien precies het tegenovergestelde zegt. Waarom? Omdat hij niet verlicht is. En hij *zegt* ook niet alleen morgen het tegenovergestelde, maar hij doet er ook naar.

Er wordt gemeend dat men de Waarheid kan leren verstaan door in de Bijbel te lezen. Dat is bedrog. Men leert de Waarheid verstaan op een andere manier. En op welke manier? Dat zouden we elkaar moeten kunnen vertellen. Dan behoeven we nog geen ganse bekeringsgeschiedenis te verhalen, maar we zouden elkaar moeten kunnen vertellen hoe wij de Waarheid leerden kennen. Nee, men leert de waarheid niet verstaan door in de Bijbel te lezen. “Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard” (Matth. 11:25).

Die wat weten, zijn geen redeneerders. Voelt u wel? Die wat weten, zijn tobbers, sukkelaars, maar alles in zichzelf. Worden ze aangegord met kracht uit de hoogte, dan zijn deze zelfde mensen onweerstaanbaar. En uw licht wordt duisternis door het licht dat zij laten vallen op de dingen. En daar blijft niet zóveel van u over – helaas dan maar voor een ogenblik. Want het gaat dan met u als met de mensen tot wie Christus in Gethsémané sprak: “Ik ben het” (Joh. 18:5). Ze vielen neer! Het komt er hier op aan dat men zelf niet krijgt op te staan, maar dat hier het tweede gedeelte van de trekking komt: de kracht Gods.

Wanneer u nu iemand hoort die niet verlicht is, dan zal hij vele fouten maken. Zijn belijdenis zal wemelen van de fouten, terwijl hij niet begrijpt dat het opgemerkt wordt. Maar iemand die de dingen weet, begrijpt dat, want hij die met hem spreekt, begaat dwaasheid, maar hijzelf heeft nog veel groter dwaasheden begaan, zodat hij in het ogenblik van zijn begenadiging geen moeite heeft gehad om uit te roepen: “Eén ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie” (Joh. 9:25).

En het tweede gedeelte van de trekking is *de bekrachtiging*. De bekrachtiging – een gelovige kent de kracht. Er staat in Psalm 110 – u weet het wel –: “Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft” (vs. 3). Ieder die gelooft, heeft zulk een dag beleefd. Gij zult de datum nog wel weten. Maar dat komt er niet op aan, als u zich maar goed herinnert dat u de betekenis van deze dag hebt leren kennen: “Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft”. Wanneer nu iemand, een mens, van de Heere getrokken wordt, dan wordt hij opnieuw bekrachtigd. En degene die bidt: “Trek mij”, smeekt om deze kracht. Treffender en schoner voorbeeld dan wat we vinden in Filippenzen 3 kan ik niet aanhalen: “Opdat ik Hem kenne” – zo laat de apostel Paulus zich uit – “opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende, of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden” (vs. 10, 11).

Ik heb wel eens iemand horen uitroepen: “Ja, als ik dát had!” – het was een hoogbejaarde vrouw, en ze bedoelde bekering of genade – “ja, als ik dát had, dan zou mij niets meer kunnen deren”. Ik heb gezegd: “Als u dát had, dan zou eerst recht alles u gaan deren”. Arm en naakt en jammerlijk en blind en ellendig is een begenadigde, niet alleen volgens het Woord (Openb. 3:17), maar volgens zijn ondervinding. En hij is “krachtig in den Heere en in de sterkte Zijner macht” (Ef. 6:10).

Dat zijn de twee delen of de twee zaken van de trekking. Wanneer men alleen het eerste had, wanneer men alleen zag, wat dan? Dan zou dit niet in enig opzicht helpen. U weet misschien wel dat er dikwijls gezegd wordt en gezegd is: “Ik zie het wel, ik zie het somtijds klaar, maar, maar... ik kan er niet bij, ik kan het niet grijpen, het mist zijn toepassing”. En als men zich dan zo uitdrukt, dan doet men dat met de gedachte dat het “zien” toch ook wel iets van de zaligheid is. Maar ik moet u deze illusie ontnemen. Het “zien” alleen is van de zaligheid niets. Ik zeg niet dat het niet voorkomt bij een mens die onder bearbeiding is, en niet menigmaal voorkomt, dat hem wat te zien gegeven wordt. Dat ontken ik niet. Ik zeg alleen: het behoort niet tot de zaligheid. Zou er het “zien” alleen zijn, dan zou er geen zaligheid wezen. Maar... licht én kracht; het zien én de bekwaammaking en de gewilligmaking. En nu is in een zaligmakende bearbeiding de bekwaam- en gewilligmaking de vrucht, het gevolg en de vrucht, van het zien, van zaligmakend licht. En wanneer u genade bezit, wanneer u een getrokkenene moogt wezen, dan weet u dit alles. En op wat we gezegd hebben, spreekt uw hart “amen” uit: “zó is het, dát is het Woord, en zó heb ik het mogen ondervinden”.

Gezongen: Psalm 84:3 en 4.

Er is dus een tegenstelling: bij de Heere is kracht, bij ons machteloosheid. Het komt erop aan dat we deze tegenstelling kennen. Ik heb u al meer gewezen op de tegenstellingen van licht en duisternis, van rijkdom en armoede. En hier hebben we nu de tegenstelling van kracht en machteloosheid, zodat u zich altijd moet afvragen of u beide hebt leren kennen: de kracht Gods, de sterkte Zijner macht, én uw machteloosheid; niet zo langzamerhand hebt leren kennen, maar in één ogenblik. Want zo is het begin van deze kennis – in één ogenblik de kracht Gods en de machteloosheid. Paulus predikte “Jezus Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods” (1 Kor. 1:24). Dat was de inhoud van zijn prediking.

Ik herinner me dat ik jaren geleden gepreikt hebbende, een zeker medelijden gevoelde met mijn toehoorders. Want ik redeneerde zo: “Ach, ze zijn tóch machteloos, voorzover ze niet behoren tot de begenadigden. Ze kunnen zichzelf niet helpen”. En ik gaf mij ten antwoord: “Maar nu juist daarom predik ik hun Christus; *daarom predik ik hun Christus*. Ik moet hen in geen enkel opzicht trachten te binden aan mijn eigen theorieën. Ik moet ernaar verlangen dat ze zich aan Christus verbinden, dat Hij gestalte in hen krijgt, dat ze ondervinden wat Hij is en wat Hij doet”. En ge zijt gelukkig zo ge hier een rechtzinnig verhaal van kunt geven. Gelukkig zijt ge, zo ge in uzelf machteloos zijt, machteloos ook om een hele redenering te laten horen, machteloos, en sterk in God, zoals we dat vinden in de 62e Psalm. Die dingen zijn alleen maar schoon als wij ze liefhebben, en als ons gedurig de liefde tot deze dingen wordt gegeven, want ook een bekeerd mens wil zichzelf nog wel eens laten horen. Dit komt zelfs

niet weinig voor. Wat de Heere ermee doen wil, dat is een andere zaak, maar van hem uit is het zonder enige betekenis.

Ik heb eens van een begenadigde gelezen dat ze er zo opuit was om de mensen onder het oog te brengen dat ze bekeerd moesten worden. “Nu,” zult u zeggen, “waren er maar meer zulke mensen. Is dat dan niet goed? Moet dat dan niet gebeuren?” Zij is erover bestraft geworden door de Heere, en zij is er schuldig onder geworden. Misschien denkt u: “Dat begrijp ik niet. Wat was hier dan niet goed in?” Dit, dat ze het zonder God deed. Dát was niet goed. Zij had er de Heere niet voor nodig.

Tijdens het Oude Verbond werd er zo geofferd, nietwaar? En de Heere zegt: “Ik verfoei deze dingen; Ik verfoei ze”. En de Heere had ze Zelf ingesteld. Hoe kon Hij nu zeggen: “Ik verfoei deze dingen”? De Heere deed dat, omdat de offers werden gebracht zonder God, buiten het geloof om, zonder dat men de sterkte des Heeren aangreep bij het offeren.

Dus, aan de zijde van de mens machteloosheid, en aan de zijde Gods kracht. Nu moet u niet denken dat iemand die getrokken wordt, als het ware gesleept wordt. Want als een mens getrokken wordt, dan heeft hij nooit iets zó van harte gedaan als het vestigen van de aandacht op de Heere en het komen tot de Heere. Er wordt hierbij uitgeroepen: “Wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE onze God!” (Jer. 3:22). Zo gaat het in de trekking.

Er is een eerste trekking, en er is ook een volgende trekking. Een mens heeft altijd maar nodig om getrokken te worden. En daarom moet hij in deze dingen bezig zijn, de ganse dag. En ook in de nacht moeten er ogenblikken gevonden worden waarin hij met deze dingen bezig is. Ik heb meer dan eens opgemerkt dat sommige mensen *schenen* bezig te zijn met de dingen van het koninkrijk Gods. Ze waren deelachtig geworden hetgeen waar ze al lang naar uit hadden gezien, en meteen was hun ijver verflauwd. Wat zeg ik daarmee? Dit, dat men de dingen van het koninkrijk Gods niet moet zoeken bij gebrek aan beter of bij gebrek aan iets anders; dat zeg ik ermee. De dingen van het koninkrijk Gods moet men zoeken omdat men niet anders kan, omdat men daartoe gedrongen wordt, en omdat men in de grond van zijn hart niets meer heeft dan de Persoon Die men zoekt. “U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren” (Ps. 119:5 ber.). Dat is het werk van de christen, van de gelovige.

Er is een eerste trekking, en een tweede en volgende trekking. Is iemand eenmaal getrokken, dan blijft het: “Trek mij”. Toen we over deze woorden zijn begonnen te spreken, hebben we gezegd dat er twee woorden in de Schrift zijn die een begenadigd mens wel iedere dag bidt, en waarschijnlijk wel enige malen. Het eerste is: “Bekeer ons, en we zullen bekeerd zijn” (Klaagl. 5:21), en het tweede: “Trek mij, wij zullen U nalopen” (Hoogl. 1:4). En nu moet u het maar onderzoeken voor uzelf, hoe uw leven de ganse dag doorgaat. U moet ervoor zorgdragen dat u van elke dag wat afzondert om in het bijzonder met de dingen die we nu en zo dikwijls u hebben gezegd, bezig te kunnen zijn. We moeten zekere tijd afzonderen. En dan kan een uitgespaard kwar-

tiertje nog wel eens de aanleidende oorzaak zijn voor de Heere om wat groots te doen. Maar op het ogenblik zijn bijna alle mensen in staat om wat meer dan een kwartiertje af te sonderen. Dat was in mijn jeugd heel wat anders.

Zijt gij getrokken? Eerlijk antwoorden! Zijt gij getrokken? Begin het verhaal maar voor uzelf, het verhaal van uw verlichting. Wanneer en hoe? Wat is er van het licht te zeggen? Wat werd er in het licht gezien? En wat voor uitwerking had de verlichting? Begin maar! Doe er maar een verhaal van voor uzelf. Zijt gij bekrachtigd? U moet zich eens afvragen wanneer het was dat u de kracht Gods aangegrepen hebt. En u moet zich eens onderzoeken en zien of u hier enig verhaal van doen kunt, van de aangrijping van de kracht Gods. Doe het maar, want het komt erop aan. Want wanneer de trekking er niet is geweest, dan zal gezegd worden bij en na het sterven: “Ik ken u niet. Ik heb u nooit gekend; ga weg van Mij!” (Matth. 7:23). Want men moet niet menen dat het met het een of ander goed zou zijn te maken. Nee, daar moet wel degelijk God aan te pas komen; geen godsdienst van u, maar God moet eraan te pas komen. Ge moet Hem aanschouwd hebben en Hem ervaren hebben. En als dit het geval mocht wezen met u, dan zult u wel eens gezongen hebben:

In God is al mijn heil, mijn eer,
Mijn sterke rots, mijn tegenweer;
God is mijn toevlucht in het lijden (Ps. 62:5).

Kunt u bekennen dat u deze dingen niet hebt, niet verstaat, niet ontvangen hebt, leg u dan voor God neer, en zonder hiervoor ook een zekere tijd van de dag af. Leg u neer. Deed u dit, dan zou u hier al onmiddellijk mee tonen dat het u ernst was. En als u zich dan neergelegd hebt, begin dan met het Oppervezen te spreken. U kent Hem niet. Nee, u kent Hem niet. U begint tóch met Hem te spreken, en uw ganse geval uiteen te zetten: “Ik hoor zulke dingen, en ik vind ze in Uw Woord, Heere, maar verstaan doe ik ze niet. Er wordt me gezegd dat het rechte verstand ervan onmisbaar is. En ik geloof het eigenlijk ook wel, want mijn consciëntie zegt me dat ik voor U niet kan bestaan. En mijn hart herinnert er mij aan dat het ledig is, bij wat ik ook zoek. En het schijnt dat, wanneer ik iets gevonden heb waar ik zo naar verlangde, dat het dan nóg lediger is, nóg lediger dan vóór die tijd. Heere, en nu lig ik hier, en ik weet niet wat ik beginnen moet. Ik heb geen licht en ik kan het ook niet scheppen. Mij ontbreekt de kracht en ik kan het niet verhelpen. Ach, ach Heere, help mij toch, help mij, ach help mij. Help mij om Uws Naams wil”. En hoe dieper dat ge nu in uw verderf terechtkomt, des te meer gaat u zeggen dat u het niet waard is geholpen te worden, maar dat u toch geholpen moet worden, dat er anders niet anders overblijft dan een eeuwig omkomen.

Wanneer is het zo begonnen in uw leven? Wanneer? Is het zo nog niet begonnen in uw leven, laat het dan vandaag een aanvang nemen. En hebt u tijden gehad – vroe-

ger – waarin u zo leefde, maar is het overgegaan, dan moet ik u zeggen dat u diep beklagenswaardig zijt, diep beklagenswaardig, maar dat het nog niet reddeloos verloren met u is. Ge zijt nog aan deze zijde van het graf. Maar ik smeek u: begin vandaag, begin vandaag met de dingen ter harte te nemen. Er is niemand, niemand die zwaarder oordeel zal hebben dan u. Dat zegt immers de Heere Jezus, dat dezulken met dubbele slagen geslagen zullen worden (Luk. 12:47, 48). Niemand zal een zwaarder oordeel hebben dan u. Stel maar vast – voor zover u dit geschonken worden mag – dat God machtig is om te helpen. Maar u moet de tijd hebben om u te laten bekeren. Daar moet u de tijd voor hebben. U moet niet zeggen, wanneer u een week met deze dingen zo bezig zijt, en er naar het schijnt niets heeft plaatsgehad: “Het helpt me niet”. Al zou u tien jaren langer op deze wijze gevraagd hebben, dan zou u nog niet mogen zeggen: “Het helpt niet”, want u weet niet wat helpt en wat niet helpt. Zult u dat onthouden? U weet niet wat helpt en wat niet helpt. Maar onverwacht kan het komen, en dan leert de ondervinding dat het bijna altijd komt tot en in hen die er grote ernst mee gemaakt hebben, ofschoon ze in het ogenblik waarin het kwam, gezien hebben dat ze nimmer één ogenblik er de rechte ernst mee gemaakt hadden, op de juiste wijze ermee werkzaam geweest waren.

Behoort gij waarlijk tot de gelukkigen? Behoort gij daar waarlijk toe? Hebt u ruimte in uw gemoed om op deze vraag een bevestigend antwoord te geven? Nu, dank dan de Heere, want u zult het met me eens zijn dat u een uitgezocht goed deelachtig geworden is. En u zult het ook met mij eens zijn dat de wereld niet bezaaid is met mensen die deze dingen verstaan. U zult, evenals ik, weten dat men veel onzin hoort, ook over de dingen van onze christelijke religie, dat u zoveel onzin over de dingen van de christelijke religie hoort, dat u de neiging hebt – de neiging zeg ik – om u aan alle mensen te onttrekken. Maar dit zou helemaal niet goed wezen. Dat zou louter hoogmoed zijn en een verschrikkelijke dwaling. Daarom zeg ik: de neiging, want het *is* droevig.

De Heere Jezus heeft ons hier het rechte voorbeeld gegeven. U kent het. Hij stond aan de poort van Jeruzalem, en Hij weende toen Hij de stad zag, en Hij sprak: “Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkterwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild” (Matth. 23:37).

Amen.

Gebed:

Wil, Heere, wat er niet gezegd is, Zelf zeggen. “Eenmaal sprak God tot mij een woord, tot tweemaal toe heb ik ’t gehoord: dat ’s HEEREN zijn de sterkt’ en krachten”, zo sprak de dichter van de oude dag zich uit. Ach, laat het ons gaan om licht en om kracht. En nu kunnen wij om deze rijke gaven niet op de rechte wijze bidden, omdat we ze niet kennen van nature. En niet alleen dat ons hier het licht ontbreekt, wij

hebben ook de zuivere begeerte niet. Ja, Heere, we menen dat we zulk een begeerte wél hebben, maar wij bedriegen ons. Maar Gij zijt machtig om beide ons te schenken: licht en een ware begeerte. En dan zullen we wel zien het onderscheid tussen ons werk en onze verlangens, en Uw werk en Uw hart.

Heere, zegen dan wat er gezegd is, en wil genadig al het zondige vergeven, het zondige van ons spreken, het zondige van ons horen.

Zijn wij niet getrokken, laat het gebed dag en nacht opgaan: “Trek mij”. Hebben we deze weldaad ontvangen, laat het gebed opgaan dag en nacht: “Trek mij”.

Gedenk ons nu. Geleid ons op onze wegen en wil ons brengen waar we horen.

Gedenk de ouderen en gedenk de jongeren. Gedenk de kinderen. Ach, mocht hier en elders nog eens gehoord worden: “De Heere is God”.

Amen.

Gezongen: Psalm 62:1 en 4.

8e Predikatie over Hooglied 1:4, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 4 oktober 1953 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 42:1, 2 en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Filippenzen 3.

Gebed:

Heere, we zijn nu allen in de gelegenheid om deze dingen te leren verstaan. Het is noodzakelijk dat we ze kennen, want U hebt het Zelf gezegd: “En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt”. En nu is er niemand die U kent, aan wie het niet gegeven werd er alles bij in te schieten, zoals we dit dan ook horen van de apostel: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht”.

We zijn nog die we zijn, en dat is enkel aan Uw goedheid te danken. Van enige waardigheid bij ons is geen sprake, moet en mag geen sprake zijn, want het heeft U behaagd dat in de Heere Jezus Christus al de volheid lichamelijk wonen zou.

Doe ons Uw goedheid opmerken, erkennen en waarderen. Gij geeft ons een uitnemende gelegenheid om onszelf te beproeven, ons te laten brengen tot geloof en bekering, onze roeping en verkiezing vast te maken. Geef dan ook Uw Woord. Doe ons zeggen wat waarachtig is, strekt tot verheerlijking van Uw Naam, tot opluistering van de Waarheid en tot heil van ons, mensenkinderen.

Treed in het gericht met ons niet. Vergeef ons al onze dwaasheden en overtredingen, en vernieuw ons naar Uw beeld, en leid en houd ons in het spoor der gerechtigheid om Uws Naams wil.

Denk aan onze zieken en verpleegden, en leer nog bijtijds naar U vragen. Beke-
ring is voor ieder mens volstrekt noodzakelijk. Van nature plaatsen we de mens in het
midden, maar Gij plaatst Uzelf daar. En waar dit geschiedt en gezien wordt, daar is
beking.

Gedenk hen die in hun woning de Waarheid lezen. Gedenk hen die ver van ons
weggingen. Doe Uw Koninkrijk komen, hier en elders. Waar het U behaagde het op
te richten, wil het daar ook versterken, bevestigen.

Amen.

Gezongen: Psalm 42:4 en 5.

Gij weet dat wij enige malen gesproken hebben over de eerste woorden van het
vierde vers van Hooglied 1: "Trek mij". We zouden graag vanmorgen met elkander
willen nadenken over de woorden die onmiddellijk volgen:

"Wij zullen U nalopen".

"Wij zullen U nalopen". Wie zijn deze "wij"? Wel, dat zijn natuurlijk de getrok-
kenen, de gelovigen. Als iemands verstand verlicht is door de Heilige Geest, en in zijn
wil nieuwe krachten zijn gebracht, zijn oordeel is gezuiverd, dan is hij een gelovige.
Hij is getrokken, en nu gelooft hij. Zonder trekking – en wat we hieronder te verstaan
hebben, daarvan hebben we in enige predikaties het een en ander gezegd – zonder
trekking bestaat het geloof niet. Alleen daar waar de trekking is, dus slechts dan wan-
neer een mens met een eerlijk hart kan verklaren hoe hij tot het geloof gebracht is –
tot het geloof in Jezus Christus, tot het verenigende geloof, tot het rechtvaardigma-
kende, tot het heiligmakende geloof – alleen daar is sprake van te behoren tot deze
"wij".

Diep en gedurig moeten deze dingen overdacht worden. Want wij, gevallen men-
sen, zijn geboren in de schijn en we leven in de schijn. En als God het niet verhoedt,
dan sterven wij daarin ook. En dan kan er van allerlei gezegd worden. Er kan dan ook
gezegd worden dat men naar de hemel gaat, en er kan gezegd worden dat men het met
God eens is, maar noch van het ene noch van het andere kan men enige verklaring
geven. Want we moeten wel bedenken dat wanneer wij, laat ons zeggen, een beke-
ringsgeschiedenis verhalen, daaruit dan nog niet behoeft te blijken dat we de dingen
verstaan. Want er is menigeen omgekomen, die zulk een verhaal in zijn leven gedaan
had. Maar waar het op aankomt is dit: – ten eerste: wat is God? – ten tweede: wie ben
ik? – ten derde: wat is het voorwerp van het geloof? – ten vierde: Wie brengt tot het
geloof? – ten vijfde: wat gebeurt er wanneer een mens gebracht wordt tot het geloof?
– en ten zesde: wanneer hij tot het geloof gebracht is, wat ziet hij dan? Hoe staat hij
dan eigenlijk ten opzichte van zichzelf, ten opzichte van de wereld, ten opzichte van

de vorst der duisternis, ten opzichte van zijn verleden en heden en toekomst? Zie, al
deze vragen moet men kunnen beantwoorden. Men moet het *weten*. En dat wil dan
nog niet zeggen dat men niet heftig besprongen wordt. Maar juist omdat het echte hef-
tig besprongen wordt, moeten we het weten. En dit begrijpt u allemaal wel. Want in
betrekking tot de gewone dingen van het leven, van het dagelijkse leven, doet u alle-
maal zo. En naarmate u begrip van het leven hebt – ik bedoel van het gewone leven –
handelt u zo, zijt u eropuit om zo te doen.

"Wij zullen U nalopen". Dat is een hele uitspraak, nietwaar? – "Wij zullen U
nalopen". Hoe staat het met een uitspraak als deze? Hebben deze mensen, omdat ze
getrokken zijn, geloven dus, verwachting van zichzelf? Wat dunkt u? Nee, zij hebben
in het geheel geen verwachting van zichzelf. Zij hebben zichzelf leren kennen, en zij
weten dat zij onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, dus dat ze
geneigd zijn om alles verkeerd te doen, dat weten ze – ik heb het nu over de geeste-
lijke, eeuwige dingen – dat ze geneigd zijn om alles verkeerd te doen. Zie, het is hier-
om dat bijvoorbeeld de apostel Jakobus zegt: "Zijt ras om te horen, en traag om te
spreken" (hfdst. 1:19).

Waar men zoveel tracht te zeggen, daar zegt men doorgaans niet veel, zo men ook
al iets zegt. Want de apostel Paulus geeft hier de regel aan: "Zo geloven wij ook, daar-
om spreken wij ook" (2 Kor. 4:13) – *daarom* spreken wij ook. De apostel heeft eens
gezegd dat hij Christus verkondigde, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods (1 Kor.
1:24). Nu, deze "wij" – "wij zullen U nalopen" – deze "wij" hebben de zaak die in dit
woord: "Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods" gevonden wordt, leren ver-
staan. En nu weten ze dat, zo ze getrokken worden, *zij* zullen nalopen.

U moet over al deze dingen diep nadenken, want godsdienst heeft geen betekenis.
Het is anders:

Des HEEREN vrees is rein;
Zij opent een fontein
Van heil, dat nooit vergaat (Ps. 19:5).

En dan wordt er op een andere plaats gezegd – in het boek Spreuken – dat "de vreze
des HEEREN is het beginsel der wijsheid" (hfdst. 9:10).

"Wij zullen U nalopen". Wie is nu deze "U"? Alweer zo'n vraag waar men door-
gaans overheen loopt. Want iedereen meent dat hij dat heel goed weet, dat hij heel
goed weet wie deze "U" is – "wij zullen U nalopen". Maar men kon zich wel vergis-
sen. Wie is deze "U"? God! Het is waar, God. Maar wie of wat is het Goddelijke
Wezen? Als wij deze Naam noemen, wat zeggen we dan? Waar hebben we het dan
over? Wat bedoelen we? U voelt alweer dat dit een kardinale kwestie is, een vraag
waar alle andere vragen zich omheen bewegen, een kardinale kwestie.

God is de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Er bestaat geen andere God – Hij

alleen. En wanneer nu dat heerlijke Wezen Zich aan een mens bekendmaakt, dan ziet deze mens God Drie-enig: Vader, Zoon en Heilige Geest. Niet dus wanneer iemand in de Bijbel leest, en evenmin wanneer hij een gesprek hoort, of een predikatie bijwoont, maar wanneer het Goddelijke Wezen Zich openbaart, dan ziet een mens dat God is: Vader, Zoon en Heilige Geest. En dan verdwijnt hij, dat wil zeggen, hij sterft, geestelijk sterft hij. Dat betekent: hij sterft aan zijn verstand, hij sterft aan zijn wil, aan zijn oordeel. Hij sterft aan zichzelf. En of dat nu waarlijk gebeurd is, zal de toekomst bevestigen of ontkennen.

Terwijl ik dit zeg, denk ik aan Abram. Van de rechtvaardigmaking van Abram vinden we in Genesis 12 geschreven. Maar in Genesis 15 staat: En Abram geloofde God, en het is hem tot gerechtigheid gerekend (vs. 6). Had Abram zich dan vergist? Nee, maar in de tijd waarin we door Genesis 15 worden verplaatst, werd Abrams rechtvaardigmaking bevestigd, dat wil zeggen, het werd gezegd dat hij het waarlijk was. En zonder zulk een bevestiging kan geen mens veel beginnen.

En nu, aan dit Wezen wordt de trekking toegeschreven. Aan de Vader: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke" (Joh. 6:44). En aan de Zoon: "Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld" (Gal. 1:4). En aan de Heilige Geest, want de Heilige Geest wordt genoemd: "De Geest des geloofs" (2 Kor 4:13). Tot Hem heeft zich nu de bidder gewend: "Trek mij, wij zullen U nalopen".

En nu moet u eens stilzitten, ik bedoel in uw ziel – "Mijn ziel is immers stil tot God" (Ps. 62:1 ber.) – en eens nagaan hoe nu in het algemeen de mensen elkander nalopen. Ze vinden somtijds dat ze dat wel moeten doen. Het ontbreekt hun aan kracht, aan durf, aan moed. Want ze menen dat, wanneer ze de mensen niet naliepen, ze in moeilijkheden zouden komen. Een mens staat alleen. Maar hij kan niet alleen staan, en hij wil niet alleen staan, en hij durft niet alleen te staan. Maar met God gaat het, gebeurt het.

Vele mensen lopen de duivel na. De duivel praat hun wat voor, en ze luisteren. En het is de bedoeling van de vorst der duisternis te bewerken dat ze naar God niet luisteren. Daar heeft hij ook niet veel moeite mee, want er zijn weinige mensen die naar God willen luisteren. Dat bewijst het leven van ieder mens van iedere dag. Hoeveel mensen zijn er op de honderd die zich dagelijks afzonderen, niet uit vroomheid, niet uit godsdienstigheid, maar om God te horen, teneinde te kunnen geloven dat Hij is, en ook teneinde Hem te kunnen volgen? Hoeveel mensen doen dat? Gaan de monden niet direct open, wanneer enkele mensen elkander ontmoeten of een paar mensen elkander zien, als het over de tijdelijke, stoffelijke, zichtbare, tastbare dingen gaat? Gaan dan de monden niet onmiddellijk open? Wilt ge krachtiger bewijs hebben? Kan een mens die eenmaal God gehoord heeft, of die eropuit is, op zijn wijze althans eropuit is, om God te horen, kan die mens – behalve dan uit kracht van verzoeking – lust hebben in de conversatie van de wereld, terwijl er toch geschreven staat – en ik heb

het nog zo-even aangehaald – dat de wereld in het boze ligt? U voelt wel, het ene sluit het andere uit.

Vele mensen volgen God, maar een God die Zich niet bekendgemaakt heeft, Die ze dus niet kennen. En nu spreken ze van God. Zo diep zit het bedrog in het hart van een mens. "Arglistig" – zo vinden we in de profetieën van Jeremia – "Arglistig is het hart, meer dan enig ding, wie zal het kennen?" (hfdst. 17:9).

Sommige mensen volgen de Bijbel. Maar het is de Bijbel niet die ze volgen; het is de *opvatting* die ze van de Bijbel hebben. En zo volgen ze zichzelf, met al hun ondanks al hun Bijbelkennis.

Maar de mensen die hier aan het woord zijn, volgen Hem Die hen getrokken heeft, en dat is de waarachtige God. Zij volgen de Heere.

Gezongen: Psalm 42:6 en 7.

Een hond loopt zijn meester na, een veulen de merrie, een kind zijn moeder. De gelovigen lopen de Heere na. Nu kunt u zelf de tekst al verklaren. Als iemand de Heere naloopt, dan wil hij bij de Heere wezen. Dat is tenslotte het enige doel van een begenadigd mens: te zijn bij God, hier en hierna. Anders heeft hij geen streven meer. God, dat is zijn doel. "In God is al mijn heil, mijn eer, mijn sterke Rots", enzovoort (Ps. 62:5 ber.). Gij hebt het gezongen, Psalm 42: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God!" Psalm 84: "Mijn hart en mijn vlees roepen uit tot den levenden God" (vs. 3). Psalm 73, vers 25: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!" Zo staat een gelovige tegenover de dingen. Een mens die niet gelooft, zegt: "Als ik *dit* nu maar eens had", of: "Als ik *zo* nu maar eens was", of: "Als ik *hier* nu maar eens van verlost was" (van pijn, enzovoort). De gelovige zegt: "Als ik God maar heb. Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!"

En waarom spreekt hij zo? Waarom? Ten eerste, omdat God zo begerenswaardig is, want Hij is heerlijk. En in de tweede plaats omdat, naarmate men God geniet, men zichzelf leert verachten, men zichzelf verliest, en er bevrijding is van hetgeen dagelijks en in iedere nacht drukt: de zonde, en de verkeerde liefde, en de verkeerde uitgangen. Het gaat de gelovige om God. Daarom is het leven voor hem niet aantrekkelijk, want hij leeft hier niet zonder datgene wat hij niet wil. Er is niet één gelovige voor wie dit leven aantrekkelijk is.

Wanneer iemand de Heere naloopt, dan wil hij de Heere aankleven. Ruth kleefde Naómi aan, dat is, ze weigerde ten enenmale om Naómi alleen te laten gaan. Ze wilde dat Naómi bij haar was, en zij wenste bij Naómi te wezen. En als iemand de Heere naloopt, dan wenst hij dit ten opzichte van de Heere. Hij wenst dat de Heere bij hem is, en dat hij bij de Heere is. En tenslotte gaat al zijn begeren daarin op.

Wanneer iemand de Heere naloopt, dan wil hij gehoorzamen. Dit veronderstelt

dat hij weet, dat hem bekend is dat de Heere tot hem gesproken heeft. En nu wil hij gehoorzamen. Hierover zou, wanneer het van Boven toegelicht werd, heel wat te zeggen zijn. Ik zal dat nu niet doen. Ik wens het nog eens te mogen doen. Maar als iemand gehoorzaamt – laat me er dan toch iets over opmerken – dan betekent dit dat hij de wereld verzaakt – de wijsheid van de wereld, de kracht van de wereld – dat hij de wereld verzaakt en dat hij zichzelf verloochent.

Nu weet ik niet of u bekend is wat zelfverloochening is. Zelfverloochening begint bij God. Als u dit maar onthoudt: zelfverloochening begint bij God. Er moet niet alleen zelfverloochening wezen wanneer wij over de geestelijke dingen spreken, maar er moet zelfverloochening zijn om de uitnemendheid van de kennis van Jezus Christus. En zo zeg ik dat de zelfverloochening bij God begint. Dus eerst de kennis Gods, en dan de zelfverloochening.

“Wij zullen U nalopen”. Lopen – dat geeft ijver te kennen. Het is niet: “Nu, als het dan moet, vooruit dan maar!” Zo is het niet. Dat is niet nalopen. Dat is niet het nalopen van de Heere, in genen dele. Tot iemand werd gezegd dat de kwaal die hij had, dodelijk was, en toen begreep de patiënt wel waar het naartoe ging. En de patiënt zei: “Nu, als het dan moet, dan moet het maar”. Dat is geen zelfverloochening. Om zichzelf te kunnen verloochenen, moet er heel wat anders wezen. En dan moet ik alweer hetzelfde zeggen: dan moet God gekend worden. Er moet iets in ons gevonden worden dat – om zo te zeggen – doorweven is van God, en dat is het nieuwe schepsel. Waar dit niet gevonden wordt, daar bestaat ook de zelfverloochening niet. Let er nu maar op – misschien word ik verwaardigd om er later nog eens op terug te komen – maar let hier nu maar op: de zelfverloochening veronderstelt de doorweving van de ziel door God. Waar deze niet gevonden wordt... we zijn toch niet in God geboren? We zijn in de wereld geboren. Wij zoeken de wereld. En daar kan nu wel een schone schijn aan gegeven worden. Natuurlijk, Judas – let eens op hem – Judas heeft toch evenals de andere discipelen de stap gedaan. Was dat heerlijk in de schatting van de wereld? Verachtelijk, verachtelijk was het. Maar Judas heeft de stap gedaan. En wat heeft Judas nu ontbroken? Wat ik u gezegd heb: de doorweving van zijn ziel door God. Wilt u het anders gezegd hebben? De wedergeboorte, het geloof, de bekering, het aandoen van de nieuwe mens, enzovoort.

Laat deze dingen tot u spreken en onderzoek u. Wat stelt u zich doorgaans voor ogen? Ik wil de vraag nog eenvoudiger maken: hebt u een God om u voor ogen te stellen, en welke God is dat? De goede beantwoording van deze vraag lost alles op. Wees er maar mee bezig om dit te doorgronden.

Die gelooft is een mens wiens verstand niet verhelderd is, maar geopend. Onderzoek u of, waar en wanneer uw verstand geopend is geworden. Als het verstand geopend wordt, stroomt het licht naar binnen, het licht des Heiligen Geestes. Maar nu moet ik het nog anders zeggen om niet te kort te doen aan de ere en de macht en de kracht en de goedheid Gods: het verstand wordt geopend als het Goddelijke licht naar

binnen stroomt. En dan is het onmiddellijk: “In Uw licht zien wij het licht” (Ps. 36:10).

Vraagt u zich af of u een mens zijt in wiens wil nieuwe krachten geschapen zijn. Als dit gebeurt, dan wil een mens God, en Hem alleen. En al wat hiervan afwijkt, wordt door hem betreurd en verfoeid in zijn leven; zie Romeinen 7.

Zijt u getrokken? Dan hebt u een goede plaats gekregen, een goede plaats. En ik hoef u niet te zeggen welke deze plaats is, maar toch zal ik het u maar even laten horen. Deze plaats is bij God. “Er is een plaats bij Mij”, zegt God (Ex. 33:21). Deze plaats heeft hij nu gekregen, en dit noemt de apostel Paulus “staan door het geloof”: “Gij staat door het geloof” (2 Kor. 1:24).

Mag het tot U doordringen? Zijn het raadselen voor u, of zijn deze dingen duidelijker voor u dan welke dingen ook? Nu zijn er altijd machten en krachten aan het werk om u van deze plaats weg te krijgen. Er wordt u een lokaas voorgehouden. Het is merkwaardig hoe de mensen eropuit zijn om iemand daarvandaan te krijgen. Dat de naaste godsdienstig is, ach, dat is wel netjes, de wereld moet niet zonder godsdienst wezen, maar diezelfde wereld is eropuit om een mens die staat door het geloof, weg te krijgen van de plaats waar hij zich bevindt. Daar moet de gelovige nu door leren. En in deze weg wordt de bevestiging van het geloof gevonden.

De mensen denken – ja, als ze menen dat ze tot het geloof zijn gekomen – of ze denken helemaal niet, maar als ze denken, dan denken ze: lezen in de Bijbel, bidden en goede predikaties horen, dat is de weg om bevestigd te worden. Ze weten het niet. Ik ontken niet de nuttigheid van het lezen in de Bijbel. Integendeel, ik wens dat sterk aan te bevelen. Maar daardoor wordt men niet bevestigd. Daar zal men nooit door bevestigd worden. Men zal alleen maar een massa winderige wetenschap krijgen op deze manier. Maar men wordt bevestigd als de duivel en de wereld, als vader en moeder, als broer en zuster, als vrouw en kind, en man, en vrienden, enzovoort, trachten ons weg te krijgen van de plaats waar we staan. Dan komt het erop aan. Dan moet u zich afvragen hoe u redeneert, en hoe u zich uitsprekt. En als dat dan goed is, als u goed krijgt te redeneren, als u uzelf goed krijgt uit te spreken, dan zult u ondervinden dat u hierdoor bevestigd wordt, naar de belofte Gods: “God zal ze zelf bevestigen en schragen” (Ps. 87:4 ber.).

En nu kan ik u en mijzelf alleen maar sterk aanraden om ons niet weg te laten trekken van de plaats waar God ons gezet heeft. Want dat is een goede plaats, en dat is de enige plaats die goed is. Als een mens hiervan afgaat, dan komt hij alleen te staan, gelijk hij van nature altijd alleen gestaan heeft. Komt hij in nood, en grijpt hij naar God, dan is God er niet. Hij staat alleen. En daar komt men om. Er is geen mens die alleen kan staan als het erop aankomt – daar komt men om.

En nu moet men zich niet weg laten trekken van de plaats waar God ons gesteld heeft (als dit gebeurd is), want we zeggen dat het daar goed is, en dat daar ook alles gevonden wordt. En wel in de eerste plaats dit: “Wat vreë heeft elk, die Uwe wet

bemint! Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten” (Ps. 119:83 ber.). Veel moeite, veel kruis, maar onder dit kruis, in deze moeite: vrede, vrede in God. En dan draagt men het kruis vrolijk, zoals we dit vinden in het formulier van de Heilige Doop, in het gebed: “Dat ze hun kruis vrolijk dragen mogen”. Vrolijk dragen mogen, dat is toch iets, nietwaar? Dat wordt daar maar voor deze kinderen gebeden: “Dat ze hun kruis vrolijk dragen mogen”. En dat doet het geloof. En het schijngeloof klaagt, want God heeft niet naar de zin gedaan, en de mensen doen het ook niet, en zij zijn braaf en goed en vroom. Daar heb je het schijngeloof! En de begenadigde draagt zijn kruis vrolijk. Dat wordt hem geschonken. “Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht” (Matth. 11:29, 30). Gij zult rust vinden voor uw ziel – rust voor uw ziel.

Wanneer u nu niet het getuigenis des Geestes in u hebt dat u een getrokkene zijt, wat moet u dan doen? Wat u doen moet, dat hoort u wel op onze woensdagavondbijeenkomsten. Maar u kunt niets doen, niets. U is zo bevangen door het zichtbare en tastbare, dat u er niet aan denkt zelfs om wat anders, om God te zoeken. Maar nu raad ik u dit aan: zonder u iedere dag gedurende enige tijd af, en kom dan eens voor een God Die u niet kent, en zeg Hem wat u in de Bijbel gelezen hebt, zeg Hem hierbij ook dat uw consciëntie u dikwijls zeker niet met rust laat. Leg dat het Opperwezen voor, en vraag Hem – waar ook in Zijn Woord staat dat Zijn Naam is “Raad” – of Hij hierin raad wil geven, zeg Hem dat gij geen raad weet. En lieve mensen, neem dit ter harte, want een mens gaat naar zijn eeuwig huis; dat wil onder meer zeggen: hij nadert een ogenblik waarin alles openbaar zal worden, God en hijzelf. En wanneer gaat het dan goed met een mens? Hij maakt het dán goed, wanneer er Eén is Die hem bijstaat: God in Christus Jezus.

Amen.

Gebed:

Heere, Gij hebt het alles vernomen. Vergeef het zondige dat er in ons spreken was, en gebruik wat er gezegd is, en wat er gelezen is, en wat er gezongen is. Gebruik dit alles om ons te brengen tot nadenken. En wil dan in ons ook belangstelling wekken, diepe, levendige belangstelling, belangstelling in dingen die de belangstelling overwaard zijn. En dat zijn toch de vragen aangaande de eeuwigheid, aangaande U, en aangaande onze ziel, en aangaande het sterven, en aangaande zoveel andere zaken hier, alle zaken, waarin U alleen verklaring kunt geven. Hierbij helpen wij onszelf niet, en onze naaste doet het evenmin. Integendeel, om goed geholpen te zijn, moeten we onszelf verloochenen en onze naaste met de gehele wereld verzaken. Nee, wij moeten van U verlicht zijn en van U vernieuwd wezen.

Laat ons dit diep bedenken en het van U vragen. En als het alle schijn heeft dat we verlicht zijn, als we dienaangaande enige zekerheid mogen hebben, laat ons dan weer

Uw Woord ter harte nemen, laat ons onze roeping en verkiezing vast maken, want dat doende zullen wij nimmermeer struikelen. Laat ons dit struikelen kennen en belijden, en ook dat wat meer is dan struikelen. Laat ons U altijd zoeken, en U altijd nodig hebben, en laat ons geloven dat Gij toegankelijk zijt voor ieder die U nodig heeft en dit beseft. Het is U bekend hoe we ermee staan. Laat het er ook ons om te doen zijn om dit te weten. En vooral, laat het er ons om te doen zijn om te weten wie Gij zijt, en hoe waardig Gij zijt om geëerd en gevreesd, om nagelopen te worden.

Amen.

Gezongen: Psalm 27:5 en 6

Mijn hart zegt mij, o HEER', van U wentwegen:
“Zoek door gebeën met ernst Mijn aangezicht”;
Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen
Alleen bij U, o Bron van troost en licht!
Verberg toch niet Uw oog van mij, o HEER'!
Ik ben Uw knecht, zie niet in toorne neer;
Gij waart mijn hulp in al mijn zielsverdriet;
O God mijns heils, begeef, verlaat mij niet.

Want, schoon ik zelfs van vader en van moeder
Verlaten ben, de HEER' is goed en groot;
Hij is en blijft mijn Vader en Behoeder;
Leer mij, o God, Uw weg in allen nood.
Bestuur, om mijns verspieders wil, mijn voet
Op 't effen pad; dat 's vijands euvelmoed
Mij nimmer treff'! Vervoerd door list en dwang,
Getuigt men vals tot mijnen ondergang.

Gebed van Johannes Calvijn

Geef, almachtige God, aangezien wij vandaag de dag door zovele beroerten heen en weer gedreven worden en in de wereld bijna alles in verwarring is, en waarheen wij onze ogen ook wenden, niets dan dikke duisternis ons tegemoet komt, dat wij leren alle hindernissen te overwinnen en onze ogen boven de wereld te verheffen, opdat we op die manier erkennen dat alles wat ons nu toevallig lijkt te geschieden, door Uw aanbiddelijke raad wordt bestuurd, opdat we daardoor naar U zouden verlangen en zouden weten dat er voor ons altijd hulp voorhanden is in Uw barmhartigheid, zo dikwijls als wij ootmoedig vergeving zoeken voor al onze overtredingen, in Christus Jezus, onze Heere. Amen.

9e Catechisatie over "De gehoorzaamheid", gehouden door Ds. J.P. Paauwe op 7 maart 1956 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 125:1 en 2.

Gebod:

Doe ons, Heere, door Uw genade, naderen tot U. Gij hebt ons welgedaan. We mogen nog zijn die we zijn, en het zijn Uw goedertierenheden dat het is zoals het is. We staan er niet bij stil. We geven geen acht, en zo blijft de bekering uit, terwijl Gij in Uw Getuigenis zegt: Weet gij niet dat de goedertierenheden Gods u tot bekering leiden? We kunnen nog wel getroffen worden door de goedheid van onze naaste, maar de goedheid van U laat ons in het diepst van onze ziel onberoerd. Wilt Gij het eens anders maken en ons eens brengen tot bekering. Doe ons verstaan wat de bekering is, hoe zij door U geëist wordt, maar ook hoe door haar alleen ons geluk, en niet alleen ons geluk voor de tijd, maar ook voor de eeuwigheid en wel allereerst voor de eeuwigheid, bewerkt wordt.

Ach, we staan tegenover alle dingen toch zo verkeerd. Wij openbaren het in zo vele zaken, dat wij gedeformeerd zijn, dat we gevallen zijn, dat we misvormd zijn, dat we Uw beeld niet meer hebben, dat we geen verstand meer hebben.

Wil ons gedenken in deze ogenblikken en ons schenken wat wij nodig hebben om een verstandig woord te kunnen spreken, en op een verstandige manier daarop acht te geven. Laat ons waar zijn en waarheid spreken en waarheid liefhebben.

Treed met ons niet in het gericht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn. Wil ons genadiglijk het onze niet toerekenen, maar er ons van verlossen zoveel als dit mogelijk is, en laat ons het geen huisvesting geven. Laat ons door Uw genade op onze hoede zijn tegen drogredenen. Laat ons rechtuit zien en de weg der Waarheid kennen, verkiezen en bewandelen.

Ach, Heere, gedenk ons, maar wil ook de zieken gedenken, hem voor wie misschien de tijd daar is, doorhelpen en hem geven versterking, bevestiging in het geloof, eenmaal de heiligen overgeleverd. Is de tijd er nog niet, wil hem oprichten. Zegen Uw Gemeente. Doe haar leven, leven door een waar geloof, leven tot Uw eer, leven tot haar eigen behoud.

Amen.

We spreken nog over de gehoorzaamheid. We hebben u gezegd, reeds herhaaldelijk gezegd, dat de eerste daad van gehoorzaamheid is het geloof, het geloof dat zijn beschrijving vindt in de zevende zondag van onze Catechismus. De gehele zaligheid is in Christus. Dat moet steeds herhaald worden, want we zoeken haar in onszelf, we laten haar afhangen van een gestalte, van een dít of van een dát. Ze is in Christus.

God is Mens geworden, opdat er zaligheid zijn zou. En als God en Mens beide,

heeft Hij de zaligheid verworven. Dit is de eenvoudige waarheid. Zo wordt het gevonden in de Schrift, en er is niet één begenadigd mens of hij heeft het zo ervaren.

Jezus is 't alleen, daar mijn hart trekt heen;
Naar dien Levensvorst, mijne ziel gedurig dorst.*

Zo spreekt de begenadigde. Zo spreekt hij dagelijks, zo spreekt hij in de nacht; hij spreekt altijd zo, want Jezus is zijn leven, en buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

De Heere Jezus heeft de prediking ingesteld, en door middel van de prediking laat Hij Zich en het door Hem verworvene, bekendmaken, zodat ieder die onder de prediking is, het weet, de weg weet. Hij kan zich niet verontschuldigen. Hij tracht dit te doen, hier, ook voor de Rechter van hemel en aarde, maar hij kan zich niet verontschuldigen. Christus wordt met al het Zijne aan de voeten gelegd, en hij heeft er niets voor te doen dan alleen maar daarop te zien en het aan te nemen. U hoeft niet te schrikken wanneer het zo voorgesteld wordt, want als u het verstaat, dan hebt u het zo bevonden. En als u het nog eens moogt leren kennen, dan zult u het zo zien. "Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden" (Zach. 4:6).

En hoe komt het nu dat, terwijl de dingen zo zijn, terwijl de gehele zaligheid bereid is en zij zo in onze nabijheid zich bevindt, hoe komt het nu, dat er bijna geen geloof op aarde is? "De Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?" (Luk. 18:8). Hoe komt dat? Hebt u er al eens een onderzoek naar ingesteld? Men kan redeneren als volgt: "Wel, het geloof is toch een gave Gods. Als de Heilige Geest een mens overtuigt van schuld en zonde, wanneer Hij hem ontdekt aan zichzelf, en de Heere Jezus Zich openbaart, dan is er geloof. Op deze wijze wordt het geloof gewerkt. Maar wanneer de Heilige Geest ons nu niet overtuigt, en niet ontdekt, en de Heere Zich niet bekend maakt, dan is er geen geloof en er kan geen geloof zijn. Zo komt het dat er zo weinigen zijn die geloven." Ik zeg, zo kan er geredeneerd zijn. En wanneer men zo redeneert, dan krijgt God de schuld. En de schuld op een ander werpen, dat hebben we al vroeg geleerd. Zie maar eens naar de paradijsgechiedenis. Maar nu is er toch ook nog een andere kant aan de zaak. De oude Romeinen zeiden reeds: "Audi et alteram partem", ge moet de andere kant ook horen. Er is toch een andere kant? En waarom komt men daarmee niet voor de dag? Daar moet toch wat schuilen, er moet toch een adder onder het gras zijn. Het moet toch niet alles zuiver zijn, als men de andere kant niet laat spreken. Laten wij ons van het geloof niet moedwillig en vrijwillig terughouden? Dat is de andere kant!

Er zijn vele dingen waardoor we ons van het geloven laten terughouden. We heb-

* Jacob Groenewegen, De Lofzangen Israëls, refrein van lied 28.

ben u op de vorige woensdagavondbijeenkomst er al genoemd, en misschien herinnert u ze zich.

We luisteren naar de duivel, die ons van alles wijsmaakt. Want tenslotte, een mens mag het draaien zoals hij het wil en zoals het hem toegelaten wordt, ik heb bevonden dat onze eigen leer geheel een leer van de duivel is, een duivelse leer. We zouden deze leer niet hebben als we ons niet stelden onder de invloed van de duivel. Daar zegt de apostel Paulus immers zoveel van? Zegt hij niet dat “de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is”? (2 Kor. 4:4). Deze man had ook leren kennen dat zijn ganse leer duivels was, uit de duivel, van de duivel.

Hebben we de rechte belangstelling voor de dingen? Hoe was het toen ge een aankomend jongmens waart? Was u toen gegrepen door de belangstelling voor de eeuwige dingen? Of hebt ge uw jeugd doorgebracht zonder veel te letten op dood en eeuwigheid, op waarheid en leugen? Alle dingen moeten bestudeerd worden, ook de theologie, ook de godgeleerdheid. En als u dit niet gedaan hebt in uw jeugd en misschien nog niet doet, dan moet u zich toch niet erover verwonderen dat u er niets van verstaat. U hebt er nooit belangstelling voor gehad. En misschien heb je er nog geen belangstelling voor. En als dit het geval is, dan ziet het er verschrikkelijk donker voor u uit. Want met belangstelling begint het. En dan gaat het over in diepe overdenkingen, en daarop volgen dan nog andere dingen, en tenslotte het zaligmakend werk.

Wij menen zo gemakkelijk al wat te hebben, maar wij brengen het niet ter toets. Wat stand houdt, dat moet de toets van de heilige Wet kunnen doorstaan. En als het dit niet kan, dan is het bestemd om onder te gaan. Wij zijn dikwijls zo nederig, bedriegers die we zijn. Dan zeggen we: “We zijn het niet waard”, en: “Hoe zou ik het kunnen denken, dat het voor mij zou wezen?” Alles, alles bedrog! Alles bedrog, alles misleiding. We zijn zo hoogmoedig.

We kiezen niet graag tegenover de malle, boze, verwerpelijke wereld – we kiezen niet graag tegenover de arrogante godsdienstige wereld partij. We komen niet graag voor onze gevoelens uit. Als het er ons om ging, dan zouden we de wereld kennen in haar verre gaande onnozelheid, in haar arrogantie, in haar ongegronde vrijmoedigheid. Maar wij doen liever met de wereld mee.

Maar behalve deze dingen – waar we de vorige keer ook iets van hebben gezegd – is er nog een andere zaak die ons ook van het geloven afhoudt. Dat is de liefde tot de wereld. Een mens, ook een godsdienstig mens, wil niet één ding, zoals de dichter van de 27e Psalm, maar honderd en duizend andere dingen ook nog. En dan zou hij deze dingen met elkander willen samenvoegen, combineren, het ene niet loslaten en het andere deelachtig worden, want... ja, en dan heeft het vlees duizend verrotte redenen. Maar als de Heere en onze zaligheid, als de Waarheid ons niet álles waard is, dan zullen we haar nooit deelachtig worden, nooit! “Eén ding heb ik van den HEERE

begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel” (Ps. 27:4). David was een koning, maar het was zijn koninkrijk niet waarin hij zijn leven zocht. Het was wat anders. Wat was het? “O God, ons Schild, zie en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden. Want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid” (Ps. 84:10, 11). Ik veronderstel dat, wanneer gij genade bezit, gij dit vers enkele keren in de vierentwintig uren opzegt of zingt.

We hebben somtijds nogal wat van de wereld te zeggen, nietwaar? Ze is boos, de wereld is boos. Ja, dat is ze. De boosheid van de wereld is niet uit te vinden, want ze staat onder de regering van *de* boze. Mijden we haar, omdat ze zo boos is? Mijden we haar? De wereld is gevaarlijk. Ze is gevaarlijk, dat is waar. Het jonge mens, het is tien, twaalf, veertien, zestien jaar oud. Het is thuis opgevoed in, laten we nu maar in het algemeen zeggen, de christelijke religie. Maar nu komt hij in aanraking met andere jonge mensen, en daar ziet en hoort hij zo geheel andere dingen dan welke hij thuis gezien en gehoord heeft. Intussen heeft hij zijn oog geslagen op de wereld. Hij doet een stap in de wereld. Waar zal deze stap dit jonge mens brengen? En als hij zijn eerste bittere ervaringen gehad heeft – want die blijven niet uit – trekt hij zich dan haastig terug? Op zijn eerste stap laat hij, alsof er niets ware gebeurd, een tweede, een derde, een honderdste, een duizendste stap volgen. En waar is dat jonge mens na verloop van kortere of langere tijd? Waar is hij? De Heere weet het. De ouders weten het misschien ook. Het is mogelijk, dat hij het zelf ook al weet.

De wereld voldoet niet. Nee, de wereld voldoet niet. Van eenvoudige mensen heb ik in mijn leven gehoord: “Het hart is driezijdig, de wereld is rond. De wereld kan een driezijdig hart niet voldoen”. Dat is een aardigheidje, maar daar ligt een diepe waarheid in. Heb je nooit gehoord van Alexander de Grote? Of het waar is, weet ik ook niet, maar er wordt gezegd dat hij eens tranen stortte, en dat hem gevraagd werd waarom hij dat deed. “Ach,” was zijn antwoord, “nu heb ik de hele wereld veroverd, en nu schrei ik omdat er niets meer te veroveren is”.

O kinderen, kinderen, luister toch, luister toch! En gij ouders, waarschuw toch! Wij zoeken de wereld. De wereld zoekt niet slechts ons, maar wij komen op de wereld af. Wij zoeken haar, we hebben haar lief, we willen haar, we willen genieten van haar, hoe langer hoe meer. En er is niets dat ons weerhoudt, niets. Wat een verdriet hebben de ouders van kinderen die weerbarstig zijn en niet luisteren willen. Onuitsprekelijk is het verdriet van vele ouders. Het wordt nog maar door één zaak overtroffen: het verdriet dat ze over zichzelf hebben, want dat is van begenadigde mensen de grootste plaag.

We rechtvaardigen de wereld, en God beschuldigen we. We zijn erbij om een smet op God te leggen, en we zijn er ook bij om de wereld te verontschuldigen. Wan-

neer? Niet altijd, maar *dán* wanneer in de verontschuldiging van de wereld iets gevonden wordt van de verontschuldiging van onszelf. Anders kunnen we wel geweldig op de wereld afgeven, want we haten God niet alleen, maar we haten ook onze naaste.

Al wat in de wereld is, trekt ons. En al wat in God is, wekt onze afkeer op. “Als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben” (Jes. 53:2). We verwerpen het! O, laat u toch niet misleiden door uw godsdienstigheid. U is niet godsdienstig. Van nature is geen mens godsdienstig. Van nature haat ieder mens God, wil van de Heere niets weten. Het ligt bedekt, zeker, het ligt bedekt. Maar u weet toch wel voorbeelden die zeggen wat wij u voorhouden? Het is bedekt. Heb je nooit nagedacht over Paulus’ woord: “Ik meende bij mijzelf tegen de Naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen te moeten doen”? (Hand. 26:9). Dat dat vijandschap tegen God was, tegen de God Die voor Paulus was de God van Israël, dat lag voor Paulus niet open. En als het open komt, dan wordt gezien dat we, godsdienstig of niet godsdienstig, vijandschap zijn tegen God; niet vijanden alleen, maar vijandschap zijn tegen God, dus ook tegen onze zaligheid. Dus dat moet ontdekt worden, dat moet bloot komen te liggen. Komt het niet bloot te liggen, dan gaan we er in op, zoveel als het ons toegelaten wordt. En als het bloot komt te liggen, dan zijn we in Adam verloren mensen, verloren mensen, die nooit naar het goede hebben getaald. En dat is de gave van de Heilige Geest. Hiermede begint de Heilige Geest. Paulus noemt dat de bedekselen der schande (2 Kor. 4:2), en hij zegt dat hij deze bedekselen der schande – dat zijn de dingen die dienden tot bedekking van het eigen van Saulus van Tarsen – verworpen heeft.

Deze onderwijzing heeft hij ontvangen op de weg naar Damascus. En waar u? Waar hebt u deze onderwijzing ontvangen? Wanneer? Hoe was het? Wat was de oorzaak, wat was de aanleidende oorzaak hiervan? Ga het na. Als u dit onderwijs ontvangen hebt, dan weet u het. Als u het niet weet, dan hebt het ook nog niet ontvangen. “Ik had niet geweten”, zegt deze Saulus van Tarsen, “ik had niet geweten de begeerlijkheid zonde te zijn, indien de Wet niet zeide: Gij zult niet begeren” (Rom. 7:7). De Wet bestrijkt het gehele gebied, ook het verborgene, het binnenste des harten. Daarom zegt een begenadigde: “Ik had niet geweten, ik had het niet geweten, ik zou er nooit op gekomen zijn, ik zou nooit hebben verstaan wat ik ben van nature”. En nu is dit zo nodig, want: geen Christus én het onze, geen hemel én de wereld. Eén van tweeën! En nu, de gerechtigheid van Christus wordt toegepast aan de ontwaakte en naakte zondaar. En de heiligheid van Christus wordt *hij* deelachtig die onrein is. En de hulp ontvangt *hij* die hulpeloos is. En aan de raad des Heeren heeft *hij* wat, die radeloos is. En ga nu maar in uzelf afdalen en onderzoek het. Als u kunt, wees blij dat het u gezegd is, dat het u gezegd wordt. Sta ernaar dat de wond gezuiverd wordt, want anders wordt het nog erger. Een pleister op een niet gezuiverde wond, wat zouden we toch verontwaardigd zijn als een dokter ons zo behandelde. Zo zal men in de hel verontwaardigd zijn op de voorgangers die de mensen zo bedrogen hebben, en zelf zal

men zo op zichzelf verontwaardigd zijn, dat men de leugentaal heeft aanvaard!

“Ontdek mij”, dat moet dagelijks uw gebed wezen, “ontdek mij, beproef mij”. Psalm 139: “En zie, of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op den eeuwigen weg” (vs. 24). Gij moet niet komen met uw ervaringen als gij niet geworden zijt wat ge zijt, wat ge in Adam geworden zijt. Als ge dat geworden zijt, kom *dán* maar met uw ervaringen; en als dan Christus blijkt u dierbaar te wezen, en God door u verheerlijkt wordt, dan kan het goed en stichtelijk wezen, en nuttig voor uw naaste, en soms tijds aangenaam voor uzelf. Want, “wat vreë heeft elk, die Uwe Wet bemint” (Ps. 119:83 ber.).

Sta daar nu eens bij stil. Wie over de dingen heengaat, het loopt immers alles op ellende uit. Nog eens: ontdek mijn ogen en zie of bij mij een schadelijke weg is. Belijd wat er bij u gevonden wordt in de binnenkamer voor de Heere. En als het schijnt dat het niet helpt, moet u toch daarmee niet ophouden. Voortgaan, voortgaan, altijd maar voortgaan. Maar de dingen moeten u aangrijpen en aangegrepen hebben. En dan zal er wat goeds van komen. Want u moet God niet zien zoals u Hem ziet. Hij is anders. Hij *kán* niet alleen helpen, maar Hij *wíl* u ook helpen. En als u begenadigd zijt, dan moet u zich niet zo op een afstand stellen, alsof alles nog zou moeten beginnen. Zeker, diep ontzag, kinderlijke vreze – maar gelovige toenadering om van Hem te vragen al wat nodig is. En onthoudt Hij u wat gij Hem vraagt? Dankbaar zijn, niet alleen voor hetgeen u ontvangt, maar ook voor hetgeen u niet ontvangt, dankbaar zijn. Maar ga er niet overheen. Ik heb u vroeger wel eens gezegd dat oude vromen de gewoonte hadden om *dít* te zeggen: “Als Vader zwijgt, dan blijft het zoals het is”. En ik heb u ook wel eens iets gezegd van iemand die geen christen was, van Cartesius.* Deze man had de gewoonte te zeggen: “Als u op een dwaalweg meent te zijn, maar de rechte weg niet ziet, om die te verkiezen, dan moet u voorshands nog op de dwaalweg blijven”. Kostelijke raad! En anders, als men *dít* niet doet, dan spreekt men van een “*deus ex machina*”: men heeft het over de knoop doorhakken – niet losmaken, de knoop doorhakken, jawel. Ja, we zullen wat hakken, we zullen wat hakken. We zetten God opzij en dan denken we dat Hij opzij is. Maar, ken de HEERE in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken (Spr. 3:6). Zijt ge niet verzekerd dat de stap die ge van plan zijt te doen, door God gewild is, doe hem dan niet, al zou de hele wereld zeggen: “Doe hem wel”. Amen.

Ja, nu moet ik me nog even met de kinderen bezighouden. Zeg mij eens waar het over gaat in het begin van Handelingen 14. “Over Paulus”. Dat is goed. Alleen over Paulus? “Ook over Barnabas”. En wat wordt er van deze mensen in het begin van Handelingen 14 gezegd? Waar waren ze? “In Ethiopië”. Nee, Ethiopië, nee, nee daar

* Latijnse naam van René Descartes, filosoof (1596-1650).

waren ze niet; in Iconium. Als jij nou maar zeggen kunt wat zij daar gedaan hebben. "Gepredikt". Waar hebben ze gepredikt? "In de synagoge". Er werd gezegd dat ze in de synagoge waren. Wat is dat? "De kerk". Maar de tempel, wat was dat dan? "Het huis des Heeren". Goed, het huis des Heeren. Ja, dat zou de synagoge ook kunnen zijn geweest, het huis des Heeren. Maar wat deed men daar dan? Wat deed men in de tempel? "Offeren". Maar in de synagoge ook? "Nee, in de synagoge offerde men niet". Wat deed men daar dan? "Preken uit de Wet". Goed, heel goed, jongen, men onderwees daar de Wet. En heeft het jodendom nu nog een tempel? "Nee". De tempel is in het jaar 70 na de geboorte van de Heere Jezus door de Romeinen verwoest en na die tijd is er geen tempel meer gebouwd. De synagoge heeft het jodendom nog. Op verscheidene plaatsen in de wereld is een gebouw dat genoemd wordt: de joodse synagoge. Hier was er een in de Wagenstraat. Ik geloof dat dit gebouw verwoest is, en dat men erover denkt om een nieuwe synagoge te bouwen. Nou, daar werd dan de Wet onderwezen. En daar heeft Paulus nu gepredikt. En heeft dat nog wat uitgewerkt? "Ja". Dat heeft wel degelijk wat uitgewerkt. Er kwamen velen onder de invloed en de indruk van de apostel Paulus. Maar toen begon het weer mis te lopen. Toen kwam er scheiding en, jawel, het was te mooi. Daar trad de vorst der duisternis op en hij deed de mensen te hoop lopen en het gevolg was dat Paulus vertrok, en zo aan de dood ont kwam. En waar zijn Paulus en Barnabas toen heengegaan? "Naar Lystre en Derbe". Dat is goed. Ik vind het altijd prettig om goede antwoorden te krijgen.

Gezongen: Psalm 125:3 en 4.

Gebod:

Ach Heere, geef wat meer bezonkenheid. Doe ons wat dieper nadenken. Leer ons wat meer belangstelling hebben in de dingen van Uw eer en van onze zaligheid. Doe ons U missen; doe ons U zoeken; doe ons U vinden. Gij hebt het ons nog geschonken. Het is ons nog gezegd. We zijn nog gewaarschuwd en onderwezen. Leer ons er U voor danken, hartelijk voor danken, en doe ons er een recht gebruik van maken, nu, morgen, overmorgen en voortdurend. Het is altijd het verlangen van Uw Kerk geweest, hoewel er tussenpozen waren van inzinking: "Eén ding heb ik van den HEE-RE begeerd, dat zal ik zoeken". De apostel had niet voorgenomen iets te weten dan Jezus Christus en Die gekruist. Hij had er al zoveel in gezien, want hij was opgetrokken geweest tot in de derde hemel, had gehoord onuitsprekelijke woorden, maar hij had er nog niet genoeg van gezien en hij heeft er ook nu nog niet genoeg van gezien.

Ach, leer ons verstaan wat het zegt: "aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd".

Amen.